

กคค ๑/300
19 ๓๑๖๐
13.๑๐๔.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ25759 ๔๙ ๖๑
รับที่ : ศ15758/60 กคค ✓
วันที่ : 19 ต.ค. 60 เวลา : 13:25

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๑๐/๕๖๒๗

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๓) ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โบนาส่งไฟล์ข้อมูลเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ซีดีไฟล์ข้อมูล	จำนวน ๑ ชุด
	๓. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี	จำนวน ๗๐ ชุด
	๔. สรุปสาระสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา	จำนวน ๗๐ ชุด
	๕. บทสรุปสำหรับผู้บริหารวาระแห่งชาติฯ	จำนวน ๗๐ ชุด
	๖. วาระแห่งชาติฯ ฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๗๐ ชุด
	๗. สรุปประมวลผลการรับฟังความคิดเห็นวาระแห่งชาติฯ	จำนวน ๗๐ ชุด
	๘. คำกล่าวเปิดและปาฐกถาพิเศษนายกรัฐมนตรีในงานเตรียมความพร้อม ก่อนการประกาศวาระแห่งชาติฯ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐	จำนวน ๗๐ ชุด
	๙. วิดีทัศน์ ความสำเร็จและก้าวไปข้างหน้ากับงานสิทธิมนุษยชน	จำนวน ๗๐ ชุด

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่อง “วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ตลอดจนการที่ประเทศไทยเป็นภาคีสถิติสัญญาระหว่างระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและการลงนามความร่วมมือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการประกาศเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในการเป็นประธานเปิดและปาฐกถาพิเศษงานเตรียมความพร้อมก่อนประกาศวาระแห่งชาติ สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

/(๑) เจตนารมณ์...

(๑) เจตนารมณ์ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้และขอน้อมนำพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และการสืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่ทรงเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ จะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงลงพื้นที่ในถิ่นทุรกันดารทั่วทุกแห่งของประเทศไทย อย่างไม่ทรงเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย หรือย่อท้อต่อความยากลำบาก เพียงเพราะประสงค์ให้คนไทยทุกหมู่เหล่ามีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุข ย่อมแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นคุณค่าของคนตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง

(๒) ในปัจจุบันสิทธิมนุษยชนเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานของแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเป็นหลักการสากลที่ทั่วโลกต่างให้การยอมรับ ที่จะช่วยให้เกิดสันติภาพ และความเจริญก้าวหน้าต่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งหากเราไม่ปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนอาจถูกกดดันและถูกกีดกันทางการค้าจากนานาประเทศ ที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ตลอดจนการค้า การลงทุน และการพัฒนา ก็จะไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ตราบไต่ยังคงมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่ ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลมีเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง ที่จะสร้างความเชื่อมั่นกับนานาประเทศ และมุ่งหวังให้ประเทศไทยเกิดความสงบสุข สันติสุขขึ้นกับคนในชาติ ให้ทุกคนมีความรัก สามัคคี รู้สิทธิ รู้หน้าที่ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น

(๓) สิทธิมนุษยชน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะมาช่วยส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาประเทศในภาพรวม นโยบายต่าง ๆ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติและ Thailand 4.0 ให้ขับเคลื่อนไปด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเป็นการต่อยอดการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ซึ่งใกล้จะหมดวาระลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และวางรากฐานของการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) อย่างต่อเนื่องให้ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ด้วยเหตุนี้ จึงเสนอให้มีการประกาศวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ขึ้น เพื่อร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการเพิ่มขีดความสามารถการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน อีกทั้งยังร่วมสืบสานพระราชปณิธานถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเป็นแบบอย่างและต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(๑) มติคณะรัฐมนตรี โดยการนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ครอบคลุมนโยบายสิทธิมนุษยชนทั้ง ๑๑ ด้าน ๑๕ กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งพัฒนามาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยที่ประชุมดังกล่าวได้จัดทำปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการขึ้น โดยในข้อ ๗๑ ได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการวางแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดวิธีการที่ให้อำนาจรัฐปรับปรุงการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน และดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม

(๒) ที่ผ่านมาเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดและปาฐกถาพิเศษในงานเตรียมความพร้อมก่อนการประกาศวาระแห่งชาติ สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการที่จะสนับสนุนการประกาศวาระแห่งชาติฯ ในครั้งนี้ ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนที่จะมาช่วยเพิ่มขีดความสามารถการพัฒนาประเทศ และกำชับให้ทุกภาคส่วนจะต้องดำเนินการให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

(๓) สาร พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี ๒๕๕๙ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ กล่าวโดยสรุป รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมุ่งมั่นสร้างความตระหนักในการเคารพกฎหมายและหลักนิติธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้สังคมได้เรียนรู้ที่จะเคารพสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declarations of Human Rights) ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลได้ขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๑) เพื่อแก้ไขปัญหากละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ประชาชนทุกระดับลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนสร้างโอกาสในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็งและพร้อมยื่นหยัดปกป้องสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น อันจะเป็นการสร้างสรรค์สังคมไทยและสังคมโลกให้เป็นสังคมที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขตลอดไป

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

จากการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ผ่านมา พบว่า การประเมินเป้าหมายหลักสังคมไทยเริ่มเห็นความสำคัญของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยมีแนวโน้มดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ ๕ ปีที่ผ่านมา ก่อนที่จะมีการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อย่างจริงจัง โดยประชาชนประเมินว่าดีขึ้นกว่า ร้อยละ ๔๐ สำหรับในส่วนเครือข่ายสิทธิมนุษยชนเข้มแข็งในทุกภูมิภาค มีความตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหน่วยงานนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น ๑) หน่วยงานระดับนโยบาย (กระทรวงหรือหน่วยเทียบเท่า) คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘ ของหน่วยงานทั้งหมด (๔๑ หน่วยงาน) ๒) หน่วยงานระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๔ ของหน่วยงานทั้งหมด (๗๗ จังหวัด)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และรัฐบาลมีเจตนารมณ์ ความมุ่งมั่นในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง โดยรัฐธรรมนูญฯ ในมาตรา ๔ บัญญัติในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และนโยบายของรัฐบาล ข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ที่มีนโยบายกล่าวถึงการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

๒.๒ เป็นการส่งเสริมนโยบาย Thailand 4.0 และยุทธศาสตร์ชาติให้ขับเคลื่อนไปด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อต่อยอดการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งถือเป็นการแก้ไขและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นการค้ามนุษย์ การใช้แรงงานอย่างกดขี่ผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การก่ออาชญากรรม ฯลฯ และยังเป็นการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วย

๒.๓ เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ ความมุ่งมั่น ร่วมมือกันกับคนในชาติทุกภาคส่วนในการที่จะส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๔ เป็นการเพิ่มศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ซึ่งจะหมดวาระลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศต่อไป

๒.๕ การจัดทำวาระแห่งชาติฯ ได้จัดทำเสร็จสิ้นลงแล้วโดยผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจากการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนจากทุกภาคส่วนต่อร่างวาระแห่งชาติ สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0

เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า ร้อยละ ๘๕ ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและเต็มใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันวาระแห่งชาติทั้งในภาพรวมและในแต่ละภาค

๓. ความเร่งด่วน

เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ที่จะหมดวาระลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และจะต้องเตรียมการจัดทำร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประกาศวาระแห่งชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลา ๒ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒) กระตุ้นให้หน่วยงานตระหนักและดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง ดังนั้น หากเรื่องดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนต่อไป

๔. สารสำคัญ

๔.๑ กรอบแนวคิดของการจัดทำวาระแห่งชาติในครั้งนี้ เป็นการน้อมนำพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ ๙ และสืบสานพระราชปณิธานในรัชกาลที่ ๑๐ ที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง และเมื่อทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็จะเป็นฟันเฟืองสำคัญในการช่วยนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการที่จะร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ไปพร้อมกับ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยปัญญาและนวัตกรรม ภายใต้โมเดล Thailand 4.0 ที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวผ่านกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ความไม่สมดุล กับดักรายได้ปานกลางไปให้ได้

๔.๒ กระบวนการ ขั้นตอน การจัดทำวาระแห่งชาติ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ โดยภายในประเทศ น้อมนำพระราชกรณียกิจ พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสรัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นโยบายสำคัญของรัฐบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) Thailand 4.0 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย การถอดบทเรียนหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการประกาศวาระแห่งชาติ สถานการณ์สิทธิมนุษยชน กลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย และภายนอกประเทศ การที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในลำดับที่ ๕๕ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน การรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก (Universal Periodic Review - UPR) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)

(๒) วางกรอบแนวทางการดำเนินงาน จัดทำ Road Map แต่งตั้งคณะอำนวยการและคณะทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศวาระแห่งชาติ ยกย่อง รับฟังความคิดเห็น และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

(๓) ยกย่องวาระแห่งชาติ รับฟังความคิดเห็น ทั้ง ๔ ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร รวมถึงรับฟังผ่านทางเว็บไซต์ และนำเสนอวาระแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจากทุกภาคส่วน ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการใน ๕ พื้นที่ ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ รวมถึงข้อมูลทางออนไลน์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๖๐

(๔) จัดงานทางวิชาการ เตรียมความพร้อมก่อนการประกาศวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในวันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมทั้งสิ้นประมาณ ๑,๐๘๐ คน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม

/ก่อนที่จะ...

ก่อนที่จะนำเสนอรัฐบาลประกาศวาระแห่งชาติ เป็นการรวมพลัง ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริม คุ่มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง โดยภายในงานแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ พิธีเปิดงานและเสวนาทางวิชาการ โดยผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย ผู้แทนจากทุกภาคส่วน ที่เป็น (๑) ผู้บริหารระดับนโยบาย ได้แก่ ประธานองค์กรอิสระ ปลัดกระทรวงหรือหน่วยงานเทียบเท่าอธิบดีกรมฯ.ต่าง ๆ (๒) ผู้บริหารระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ยุติธรรมจังหวัด (๓) คณะทูตหรือผู้แทนจากสถานทูตและสถานกงสุลที่ประจำอยู่ในประเทศไทย (๔) ผู้บริหารขององค์กรภาคเอกชน และภาคประชาชน และ (๕) สื่อมวลชน

ส่วนที่ ๒ กิจกรรม “นวัตกรรมสิทธิมนุษยชน พื้นที่แห่งอนาคต : การเคารพสิทธิผู้อื่น” กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย จัดขึ้น พร้อมด้วยหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่มาร่วมแสดงผลงาน ได้แก่ สำนักงานศาลปกครองและสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีเด็ก เยาวชนจำนวน ๒๐๐ คนเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งกิจกรรมออกเป็น ๓ โซน คือ โซนที่ ๑ การแสดงนิทรรศการ (Art Lab) โซนที่ ๒ การแข่งขัน (Architecture Lab) โซนที่ ๓ การแสดงเทคโนโลยีนวัตกรรมสิทธิมนุษยชน (Innovation Lab)

ส่วนที่ ๓ เป็นการจัดบูธนิทรรศการ เพื่อแสดงผลงานที่เป็น Best practice ด้านสิทธิมนุษยชน ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สำหรับเป็นตัวแบบหรือต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่นในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน ๒๓ บูธ

(๕) เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและประกาศวาระแห่งชาติ จะได้ประสานหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ยึดถือปฏิบัติ

(๖) สร้างระบบ กลไกการดำเนินงานวาระแห่งชาติ และการติดตามประเมินผล

๔.๓ สารสำคัญของวาระแห่งชาติ

(๑) เป้าหมาย ต้องการทำให้ “สังคมไทยเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

(๒) กรอบระยะเวลา ๒ ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

(๓) ทิศทางวาระแห่งชาติ มีกลยุทธ์และกลวิธีที่สำคัญภายใต้รหัส ชื่อว่า $๔ + ๓ + ๒ + ๑ = \text{Goal}$ กล่าวคือ

๔ : สร้าง ด้วยการ (๑) สร้างความตระหนัก จัดสำนึก ในสิทธิ หน้าที่ และการเคารพสิทธิผู้อื่น (๒) สร้างระบบการติดตาม เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิด้วยพลังเครือข่าย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ทันทั่วถึง (๓) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งกันและกัน และ (๔) สร้างเสริมการพัฒนาเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน

๓ : ปรับ ด้วยการ (๑) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลแสดงผลงานและสถานการณ์การละเมิดสิทธิที่เป็นรูปธรรม ครอบคลุมระดับพื้นที่ จังหวัด เพื่อมุ่งไปแก้ไขปัญหาการละเมิด (๒) ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่เป็นเรื่องตรวจสอบ แต่เป็นสิ่งดี ๆ ที่จะสนับสนุนการทำงานและสร้างสังคมสงบสุข (๓) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่ยังละเมิดเสนอรัฐบาลพิจารณาแก้ไข

๒ : ขับ ด้วยการ (๑) ขับเคลื่อนองค์กรหรือจังหวัดต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับใช้ถอดบทเรียนการทำงานให้หน่วยงานอื่นขยายผลต่อยอด และ (๒) ขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสู่การปฏิบัติในมิติเสริมสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

๑ : ลด ด้วยการ ลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละปีอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

(๔) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๔.๑) ระดับประชาชน ประชาชนได้รับรู้และตระหนักในสิทธิ หน้าที่ ไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น ทำให้สังคมมีความมั่นคง และมีความสุข อยู่กันอย่างสันติสุข

(๔.๒) ระดับสังคม หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ และเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในด้านสิทธิมนุษยชน และร่วมมือกันป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทำให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนมีแนวโน้มลดลง สร้างวัฒนธรรมให้คนคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

(๔.๓) ระดับประเทศ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยพัฒนาก้าวหน้า หักเหยมระดับสากล ตลอดจนประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านสิทธิมนุษยชนและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ

๔.๔ แนวทางการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ จะกล่าวถึงกลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการ การแปลงวาระแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งต่าง ๆ

ที่ผ่านมากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๖) โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและให้เพิ่มขีดความสามารถขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ พร้อมทั้งได้มีข้อเสนอแนะให้มีการผลักดันให้รัฐบาลประกาศเป็นวาระแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เป็นนโยบายที่สำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินงานเทียบได้กับนโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง เป็นต้น เพราะหากมีการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนที่ดีแล้วก็จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมด้วย โดยการประกาศเป็นวาระแห่งชาตินี้ จะเป็นช่องทางสำคัญประการหนึ่ง ในการเปิดโอกาสให้หน่วยงานจากทุกภาคส่วนสามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณได้โดยตรงจากรัฐบาล มาดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชนควบคู่กับบทบาทภารกิจที่หน่วยงานดำเนินการอยู่แล้ว เพราะเรื่อง “สิทธิมนุษยชน” เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานอยู่แล้ว

๖. ผลกระทบหากไม่ได้มีการดำเนินงานในเรื่องสิทธิมนุษยชน

๖.๑ ภายในประเทศ ทำให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และอาจทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สุดท้ายจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความสุขในชีวิตของประชาชน

๖.๒ ระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ของประเทศ การต่อรองหรือการถูกกีดกันทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และทางการเมืองระหว่างประเทศ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

เป็นไปตามที่รัฐบาลจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณให้แก่กระทรวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เสนอโครงการ/กิจกรรม ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ตามวาระแห่งชาติฯ และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยดำเนินการในภารกิจตนเอง และนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการดำเนินงานดังกล่าว ไม่ได้อยู่ในรูปของคณะกรรมการในระดับชาติ หากแต่เป็นการดำเนินการจากการประเมินผลโดยสถาบันการศึกษาให้ข้อเสนอแนะไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีการเปิดรับฟัง

ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางจากตัวแทนของทุกภาคส่วนในทุกจังหวัด พบว่า ร้อยละ ๘๕ ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยและเต็มใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันวาระแห่งชาติ ทั้งในภาพรวมและในแต่ละภาค

๙. ข้อเสนอแนะและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และหน้าที่ของรัฐ

๙.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และโมเดล Thailand 4.0 ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบมีนวัตกรรม

๙.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ ๕ ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ครอบคลุมนโยบายใน ๑๐ ยุทธศาสตร์

๙.๔ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑) ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำแผนมาแล้ว ๓ ฉบับ โดยฉบับล่าสุด ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ครอบคลุมนโยบาย ๑๑ ด้าน ๑๕ กลุ่มเป้าหมาย

๙.๕ ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในลำดับที่ ๕๕ ทำให้เกิดพันธะผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

๙.๖ รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบผลการรับรอง UPR รอบ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ รับข้อเสนอ ๑๘๗ ข้อ ไปปฏิบัติ

๙.๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

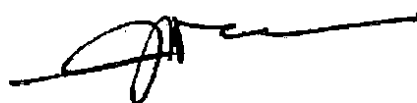
กระทรวงยุติธรรม จึงขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา

(๑) เห็นชอบและประกาศใช้วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๒) สั่งการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำวาระแห่งชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินงานตามวาระแห่งชาติฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด ภายในเดือนพฤศจิกายนของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ตันยวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๒ ๑๔๑ ๒๗๑๔, ๐๒ ๑๔๑ ๒๗๐๙

โทรสาร ๐๒ ๑๔๓ ๙๖๖๑